

Γιάννης Σκαρίμπας

Τό Βατερλώ δυό γελοίων

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ (1939)

Φιλολογική επιμέλεια – Έπιμετρο: ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΑΡΕΛΑΣ

ἀναπληρωτής καθηγητής τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας στό Ἄριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Τό θεατρικό κείμενο τοῦ παρόντος τόμου εἶναι ἔργο φάντασμα. Κρυμμένο γιά πολλές δεκαετίες στά συρτάρια τοῦ Γιάννη Σκαρίμπα, βρέθηκε ἀπροσδόκητα ἀπό ἀγαθή τύχη στό ἀρχεῖο τῆς ἐγγονῆς του Ἑλένης. Γράφτηκε τό 1939 καί ἀποτελεῖ τόν χαμένο κρίκο ἀνάμεσα στά μυθιστορήματα *Μαριάμπα* καί *Τό Σόλο τοῦ Φίγκαρω*, καθῶς σώζει μεταπλασμένη σέ θέατρο τήν ὑπόθεση τοῦ ἄφαντου ἕως σήμερα μυθιστορήματος *Χαλκίδα ἢ Τό Βατερλώ δυό γελοίων* (ἀρχικός τίτλος «Πιττακός»), πού θά ἦταν ἡ συνέχεια τοῦ *Μαριάμπα* (1935). Τό πολυδιαφημισμένο ἐκεῖνο μυθιστόρημα δέν ἐκδόθηκε ποτέ· ὁ δημιουργός του τό θυσίασε στό βωμό τοῦ *Σόλο τοῦ Φίγκαρω*, ἀλλά σώθηκε ἡ μετάπλασή του σέ τρίπρακτο δράμα. Οἱ σκηνές τοῦ ἔργου διαδραματίζονται στή Χαλκίδα. Κεντρικός πρωταγωνιστής εἶναι ὁ γεωπόνος Πιττακός, τόν ὁποῖο ὁ Μαριάμπα εἶχε προσφερθεῖ νά βοηθήσει στίς δυσκολίες πού ἀντιμετώπιζε, κυρίως στό πῶς νά κερδίσει τήν ἀγάπη τῆς Νανᾶς Κελαδῆ. Ἐνῶ ὁ Μαριάμπα, ἀγνός, συμπονετικός καί πρόθυμος, ἀκολούθησε τήν ὁδὸ τῆς τρέλας καί τῆς λοξῆς συμπεριφορᾶς, ὁ Πιττακός στηρίχτηκε στή δύναμη τῆς λογικῆς. Καί οἱ δύο ὁμως ἀπέτυχαν, βίωσαν τό βατερλώ τους καί ὁδηγήθηκαν στόν ἐθελούσιο θάνατο. Ἐκτός ἀπό τόν Πιττακό στό ἔργο παρελαύνουν καί ἄλλα πρόσωπα, γνωστά ἀπό τόν *Μαριάμπα* καί *Τό Σόλο τοῦ Φίγκαρω*. Ἡ ἀξία συνεπῶς τοῦ θεατρικοῦ *Βατερλώ δυό γελοίων* εἶναι ἀνυπολόγιστη, ὄχι μόνο ἐπειδή διασώζει χαμένα κομμάτια τῆς σκαριμπικῆς ἔμπνευσης, ἀλλά καί γιατί ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς πρῶτες προσπάθειες τοῦ Σκαρίμπα νά δοκιμαστεῖ στό εἶδος τοῦ θεάτρου.

Τό ἔπιμετρο τοῦ ἐπιμελητῆ ἰκνηλατεῖ τήν πορεία τοῦ Σκαρίμπα ἀπό τήν πεζογραφία καί τήν ποίηση πρός τό θεατρικό εἶδος, διερευνᾷ τήν τύχη τοῦ ἀρχικοῦ μυθιστορηματικοῦ *Βατερλώ*, ἐντοπίζει θεματικά μοτίβα καί πιθανές ὀφειλές τοῦ συγγραφέα καί ἐντάσσει τό δράμα στό πλαίσιο τῆς σκαριμπικῆς παραγωγῆς τῆς δεκαετίας τοῦ 1930, πού εἶναι τά γονιμότερα καί ὠριμότερα χρόνια του.

Ἐργο ἀπολύτως διαφορετικό –μόνο ὁ τίτλος εἶναι ἴδιος– ἀπό τό μεταπολεμικό μυθιστόρημα *Τό Βατερλώ δυό γελοίων*, πού κυκλοφορεῖ ἐπίσης ἀπό τίς ἐκδόσεις Νεφέλη, ἀνοίγει τό δρόμο γιά νά γνωρίσουμε μιά σχετικά ἄγνωστη ὄψη τοῦ χαλκιδαίου συγγραφέα, πού κρύβει ἀκόμη πολλές ἐκπλήξεις: τόν θεατρικό Σκαρίμπα.

Ὁ Γιάννης Σκαρίμπας γεννήθηκε στήν Ἁγία Εὐθυμία Παρνασσίδος, στίς 28 Σεπτεμβρίου 1893. Ὁ πατέρας του, Εὐθύμιος Σκαρίμπας, ἦταν ἀπόγονος ἀγωνιστῶν τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821. Ἐκίνησε τίς ἐγκύκλιες σπουδές του στό Αἶγιο καί τίς τελείωσε στήν Πάτρα. Ὑπηρέτησε ἀνθυπαπιστής στό 5/42 Σύνταγμα Εὐζώνων. Διορίστηκε τελωνοσταθμάρχης στήν Ἐρέτρια (πρῶην Νέα Ψαρά). Ἀπό τό 1915 ἐγκαταστάθηκε στή Χαλκίδα ἀσκώντας τό ἐπάγγελμα τοῦ ἐκτελωνιστῆ. Στήν ἐλληνική πνευματική σκηνή ἐμφανίστηκε ἐπισημῶς τό 1929 ἀπό τό περιοδικό *Ἑλληνικά Γράμματα*, ὅταν πήρε τό Α΄ βραβεῖο διηγήματος γιά τό διήγημά του «Ὁ καπετάν Σουρμελής ὁ Στουραΐτης». Ἀνεπίσημα ὁμως εἶχε ἤδη κάνει τήν ἐμφάνισή του μιά δεκαπενταετία πρῖν, δημοσιεύοντας ποιήματα καί πεζά σέ διάφορα περιοδικά τῆς Ἀθήνας, ἀλλά καί στίς ἐφημερίδες *Ἐῦριπος* καί *Εὐβοια* μέ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΙΑΣ

Τό Βατερλώ δυό γελοίων
ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ (1939)Φιλολογική ἐπιμέλεια – Ἐπιμετρο
ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΑΡΕΛΑΣΝεφέλη
ΘΕΑΤΡΟ

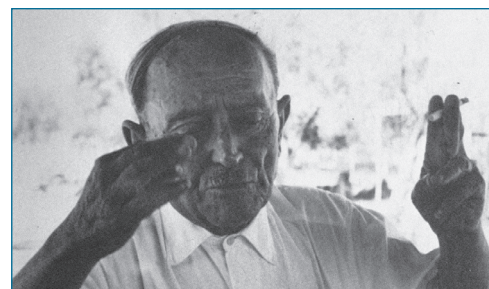
ISBN: 978-960-504-193-9

Σελ. 288, τιμή: €15,90

Σχήμα: 12,2x20εκ.

Φιλολογική ἐπιμέλεια:

Λάμπρος Βαρελάς

Σειρά: Ἄπαντα Γιάννη Σκαρίμπα /
ΘΕΑΤΡΟ

τό ψευδώνυμο Κάλλις Ἐσπερινός. Μέ τό ἔργο του, πού ὑπῆρξε ἐκτενές καί ποικίλο, τοποθετεῖται σήμερα στήν πρωτοπορία τῆς ἐλληνικῆς λογοτεχνίας. Ἐζησε ὅλη του τή ζωή στή Χαλκίδα, ταξίδεψε ἐλάχιστα καί ἔφυγε ὀριστικά στίς 21 Ἰανουαρίου τοῦ 1984, σέ ἡλικία 91 χρόνων.